



Մարտ 2006

ԺԳ տարի թիւ 7

Մ Ա
Ա Ր
Շ Զ
Տ Ա
Շ Գ
Ո Ա
Ց Ւ
Ց Ւ
Ց Ւ
Ց Ւ



Տաթեսի վաճքը, ծանօթ իր համալսարանով, հիմնուած է Յովհաննէս Որոտնեցի կողմէ եւ գործած է 1390-էն մինչեւ 1435: Որոտնեցի մահէն վերջ անոր յաջորդեց Գրիգոր Տաթեսացի, որու ժամանակ վաճքը դարձած է հայ գրչութեան փառարանուած կերպն: Հայաստանեաց Եկեղեցին այս երկու դէմքերուն տօնը կը յիշատակէ Մարտ 13-ին:

Այս թիւով . . .

Հայաստանեաց Եկեղեցւոյ պատմութիւնը հարուստ է բարձր եւ բացառիկ կարողութիւններով օժտուած դէմքերով, որոնցմէ իրաքանչիւրը իր հանճարը ծառայեցուցած է մեր Եկեղեցւոյ բարգաւաճման եւ արմատացման: Էջ 2

Եթէ մարդ խորի թէ ինք ի՞նչ էր առաջ, ի՞նչ է այժմ եւ ի՞նչ պիտի ըլլայ ապագային, բնաւ չի կրնար հապարտանալ: Էջ 3

Ողջոյնը առաջին հերթին խաղաղութեան եւ սիրոյ խորհրդանիշ մըն է որով հաւատացեալները կը միանան Քրիստոսի, ինչպէս նաև իրարու հետ: Էջ 4-5

Տեառնընդառաջ - Ծիսակատար քահանան կը վառէ սուրբ Սեղանի վրայի մոմերը եւ հաւատացեալները վառելով իրենց մոմերը՝ լոյսը կը տանին տուն: Էջ 5

Որովհետեւ Աստուած ինք, որ ըսաւ՝ «Խաւարին մէջ լոյս թող ծագի», ինք մեր սիրտներուն մէջ ծագեցաւ, որպէսզի լուսաւորուինք եւ Աստուծոյ փառքը ճանչնանք Յիսուս Քրիստոսի անձին մէջ: Էջ 6

Հայաստանեաց Եկեղեցին Մեծ Պահիք 4-րդ կիրակին նախորդող շաբաթ օրը կը յիշատակէ երեք կրօնա-ազգային դէմքերու տօնը: Էջ 7

Քրիստոսի հետեւողութեամբ ուրեմն պէտք է գիտնալ եւ գիտակցիլ որ պահիք ամէնէն առաջ հոգեւոր վերանորոգութեան իրայատուկ առիթ մըն է: Էջ 9

Սեբաստիոյ մէջ քրիստոնէութիւնը ծաւալած է Քրիստոսէ ետք առաջին դարէն սկսեալ իսկ: Էջ 10

Նաեւ... Պահուած բառ Էջ 8, Աստուածաշունչը փոքրիկներուն համար Էջ 11-14, Ո՞րն է ճիշդ պատասխանը: Էջ 15-19 Կարճ լուրեր: Էջ 20

ԱՆԺԱՄԱՆԱԿ ԳԻՏՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

ՄԱՇՏՈՑԻ ԱՐՁԱԳԱՆԳ

Հայաստանեաց Եկեղեցւոյ

Սուրբ Յակոբ

Կիրակօրեաց Դպրոցի ամսաթերթ

Խմբագիր՝

Շաղիկ Պոյածեան

Աշխատակիցներ՝

Յասմիկ Նաճարեան

Երան Լոշխանեան

Գարոլ Մանուկեան

Թամար Գիգիրեան

Ծողիկ Նաճարեան

Նիկոլ Դանիէլեան

Թորոս Պապիկեան

ՄԱՇՏՈՑԻ ԱՐՁԱԳԱՆԳ-ը

կը գտնուի նաեւ համացանցի (internet) վրայ: Այցելեցէ՞ք www.sourphagop.org, ձախ կողմի կոճակներէն «Պարբերաթերթ»ը ձեզ կ'ուղղէ դէպի ներկայ եւ նախկին թիերը...

Հ ա յ ա ս տ ա ն ե ա յ ց
Եկեղեցւոյ Սուրբ Յակոբ
Կիրակօրեաց Դպրոցի
կամաւոր խմբակը

Ուսուցիչներ՝

Սալիի Բագլանեան

Վերժին Գէպթաննեան

Յասմիկ Նաճարեան

Երան Լոշխաննեան

Գարոլ Մանուկեան

Վերա Կարապետեան

Թամար Գիգիրեան

Ծողիկ Նաճարեան

Աշխէն Իշխաննեան

Յասմիկ Գանաճնեան

Տնօրէն՝

Թորոս Պապիկեան

Լուսանկարիչ՝

Նիկոլ Դանիէլեան

Պարբերաթերթ՝

Շաղիկ Պոյածեան

Հայաստանեաց Եկեղեցւոյ պատմութիւնը հարուստ է բարձր եւ բացառիկ կարողութիւններով օժտուած դէմքերով, որոնցմէ իւրաքանչիւրը իր հանճարը ծառայեցուցած է մեր Եկեղեցւոյ բարգաւաճման եւ արմատացման: Մարտ ամսուան ընթացքին մենք կը լիշտակենք այսպիսի «մեծեր»էն երեքին լիշտակը՝ Օձնեցի, Տաթեւացի, Որոտնեցի: Այս Եկեղեցականները ոչ միայն կրօնականներ էին, հաւատք ներշնչող եւ քրիստոնէութիւն քարոզող, այլ նաեւ իմաստասէրներ, աստուածաբաններ, մանկավարժներ, վարժապետներ: Տասնեակ դարեր առաջ յայտնուած ու գործած այս իմաստունները մեզի կը լիշեցնեն թէ որքան հին եւ անժամանակ գիտութիւններ են իմաստասիրութիւնը, աստուածաբանութիւնը, մանկավարժութիւնը...

Իմաստասիրութիւնը բառացիօրէն կը նշանակէ իմաստի հանդէպ սէր, հանճարի պրադում տրամաբանական աշխատասիրութեամբ: Աւելի մանրամասնուած ձեւով, կարելի է ըսել թէ ան իրականութիւններու ուսումնասիրութիւն մըն է, յատկապէս այնպիսի հարցերու որոնք կ'առընչուին տեսլականներու, ճշմարտութիւններու, տրամաբանութեան: Իմաստասիրութիւնը կը մեկնի այն ճիգէն ըստ որուն իմաստասէրը կը փորձէ խոկալ նիւթի մը շուրջ, սահմաննելու համար զան եւ հետախուզելու անոր զանազան անկիւնները: Ան խուզարկում մըն է իրականութեանց, ճշմարտութեանց կամ արժէքներու բնոյթին, պատճառներուն եւ սկզբունքներուն:

Իմաստասիրութեան ճիւղերն ու ենթաբաժանումները թիւով անհամար են: Անոնցմէ հետաքրքրական մէկ օրինակն է կրօնի փիլիսոփայութիւնը, որուն շուրջ մեր Եկեղեցւոյ մեծերը մտածած են: Այս գիտութեան գլխաւոր հարցն է մարդկապին պատմութեան հնագոյն հարցերէն մէկը՝ Աստուծոյ գոյութիւն ունենալը, Անոր ինչ կերպ ունենալը եւ մանաւանդ Անոր ինչ արժէք ներկայացնելը մարդկութեան համար: Այս ճիւղին զուգահեր գոյութիւն ունի նաև աստուածաբանութեան ճիւղը, որը, իր կարգին ուսումնասիրութիւն մըն է Աստուծոյ կամ աստուածներու բնութեան եւ յատկութիւններու մասին:

Մարդկապին կեանիք գոյութեան մասնիկ դարձած իրականութիւններ քննող գիտութիւնները անկասկած անժամանակ պիտի մնան: Անոնք ստեղծուած են այն պահէն իսկ ուր մարդը սկսաւ մտածել ինքն իր գոյութեան, ստեղծման, իմաստին շուրջ ու պիտի շարունակեն մնալ մինչեւ այն ատեն որ մարդկապին կեանքը շարունակէ գոյատեւել ու մարդը շարունակէ ինքն իր իրականութեան մասին հարցադրումներ ունենալ:

Ամսական տօնացոյց

Մարտ 4: Սուրբ Թէոդորոս զօրավար

Մարտ 5: Մեծ Պահքի Բ Կիրակի՝

Արտաքսման

Մարտ 11: Սուրբ Կիրեղ Երուսաղիմայ

հայրապետ

Մարտ 12: Մեծ Պահքի Գ Կիրակի՝

Անառակին

Մարտ 18: Սուրբ Յովհաննէս Երուսաղէմի

հայրապետ, Յովհաննէս Օճնեցի, Յովհաննէս

Որոտնեցի եւ Գրիգոր Տաթեւացի

Մարտ 19: Մեծ Պահքի Դ Կիրակի՝

Տնտեսին

Մարտ 22: Միջինք

Մարտ 25: Քառասուն մանկունք Սեբաստիոյ

Մարտ 26: Մեծ Պահքի Ե Կիրակի՝

Ռատաւորին



Իմաստուն մը ըսաւ...

Ինչպէս որ չկայ աւելի մեծ չարիք քան հպարտութիւնը, այնպէս ալ չկայ աւելի մեծ բարիք քան խոնարհութիւնը։ Որովհետեւ առաջինն Աստուծոյ ու մարդոց առաջ ատելի կը դարձնէ, իսկ երկրորդը՝ հաճելի եւ սիրելի։ Առաջինը հանգիստ չտալով կը տառապեցնէ, երկրորդը՝ անվրդով խաղաղութեամբ կը հանգստացնէ։

Եթէ մարդ խորհի թէ ինք ի՞նչ էր առաջ, ի՞նչ է այժմ եւ ի՞նչ պիտի ըլլայ ապագային, բնաւ չի կրնար հպարտանալ։ Քանզի իր սկիզբը անարգ նիւթէ է, ծնունդը՝ ցաւերով, ապրիլը՝ տառապանքով, իշխանութիւնը՝ անօգուտ, փառքը՝ վաղաթառամ, կեանքը՝ կարճատեւ, մահը՝ հարկադիր, մարմինը՝ ապականելի եւ որդերու կեր։ Այս բոլորով մարդ կրնայ իր բնութեան թշուառ ըլլալը հասկնալ եւ խոնարհ դառնալ։

Թող ոչ ոք խոնարհութիւնը չհամարէ հոգիի անզօրութիւն կամ մտքի յիմարութիւն, կամ կամքի թուլութիւն, այլ թող ճշմարտապէս իմանայ թէ խոնարհութիւնը ոգիի արիութեան, մտքի իմաստութեան ու կամքի ուղիղ ըլլալու նշան է։

Հանդիպում Աստուծոյ հետ կամ՝ բացատրական պատարագ

Փետրուար ամսուան թիւով մենք տեսամք թէ ինչպէս պատարագիշ քահանան ընծաները՝ նշխարն ու գիճին, կը բերէ սուրբ սեղան եւ կը պատրաստուի զանոնք մատուցելու ժողովուրդին ու այսպիսով Քրիստոսի զոհաբերութեան խորհուրդը կատարելու։ Մարտ ամսուան թիւով մենք պիտի ծանօթանանք Սուրբ Պատարագի երրորդ բաժնին, Բուն պատարագի ընթացքին փոխանցուող Ողջոյնին եւ անոր հետեւող Մրասացութեան։

Ողջոյնը

Մեզմէ ո՞վ ներկայ չէ գտնուած Պատարագի այն պահուն երբ հաւատացեալները զիրար համբուրելով, «Քրիստոս ի մէջ մեր յայտնեցաւ» կ'ըսեն ու այսպէս, ողջոյնը կը փոխանցեն մէկը միւսին։ «Ողջոյնը» մեր եկեղեցւոյ պատարագին ամենէն խորհրդաւոր պահերէն մէկն է ու այդ ընթացքին երգուտդ երգը ե'ւս՝ ամենէն ծանօթ եւ գեղեցիկներէն մէկը։

Սարկաւագը կը քարոզէ որ ինչպէս քիչ առաջ քահանան լուաց իր մատները իբր իր մեղքերէն մաքրուելու նշան, նոյնպէս ժողովուրդն ալ սուրբ Սեղանին առջեւ սրբութեամբ եւ կատարեալ հաւատքով պատրաստուի հաղորդուելու։ Քահանան կ'աղօթէ Աստուծոյ որ ընդունի ընծաները եւ Քրիստոսի մարմինն ու արինը ճաշակողները, հաղորդութիւն ստացողները, քաւուին իրենց մեղքերէն։

Այս աղօթքէն եսք քահանան հրաման կու տայ.-



Ի՞նչ կը խորհրդանշէ Ողջոյնը

Ողջոյնը առաջին հերթին խաղաղութեան եւ սիրոյ խորհրդանիշ մըն է որով հաւատացեալները կը միանան Քրիստոսի, ինչպէս նաև իրարու հետ։ Այս համբոյը հաստատուած է հետեւողութեամբ Սուրբ Գիրքի մէջ գտնուող Սիրոյ եւ հաշտութեան պատուէրներուն։ «Որքան կրնաք՝ ամէնուն հետ խաղաղ ապրեցէք», «Սուրբ համբոյով ողջունեցէք զիրար», «Բոլոր հաւատացեալներ եղբայրները կ'ողջունեն ձեզ։ Դուք ալ իրար ողջունեցէք սուրբ համբոյով։»

Ողջոյնի իմաստը հաւատացեալներու միութիւնն է, եղբայրական հարազատ սիրով եւ ոգիով, առանց մէկը միւսէն խոռված ըլլալու։ Անոնք կ'ողջագուրուին իրարու հետ որպէս բարեկամներ, առանց բարկութեան, նեղութեան, տարակարծութեան կամ ատելութեան։ Այս բոլորը, Քրիստոսի պատուէրին համաձայն երբ ան կը թելադրէ.- «Եթէ զոհարանին վրայ ընծադ Աստուծոյ մատուցանելու ատեն յիշես որ եղբայրդ վշտացած է քեզմէ, ձգէ՛ ընծադ զոհարանին առջեւ, գնա՛ նախ հաշտուէ՛ եղբորդ հետ եւ ապա, եկուր եւ ընծադ Աստուծոյ մատուցանէ։»

«Ողջոյն տուք միմիանց ի համբոյր սրբութեան եւ որք ոչ էք կարողք հաղորդիլ աստուածային խորհրդոյս, առ դրունս ելէք եւ աղօթեցէք» եւ կը սկսի ողջոյնի պահը:

Ինչպէ՞ս կը տրուի Ողջոյնը

Այս պահուն քահանան սկիրին քողը կիսով կը բանայ որպէսզի երեւնայ ընծան նշխարը եւ կ'ըսէ. «Ողջոյն քեզ, Քրիստոս ի մէջ մեր յայտնեցաւ», որուն սարկաւագը կը պատասխանէ «Օրհնեալ է յայտնութիւնը Քրիստոսի» եւ դպիրները կ'երգեն « Քրիստոս ի մէջ մեր յայտնեցաւ» երգը: Նոյն խօսքերով ալ հաւատացեալները ողջոյնը կը փոխանցեն իրար: Մեր եկեղեցւոյ մէջ համբոյրը կը փոխանցեն աշ եւ ձախ այտերը իրար մօտեցնելով եւ ըսելով « Քրիստոս ի մէջ մեր յայտնեցաւ» ու պատասխանելով «Օրհնեալ է յայտնութիւնը Քրիստոսի»:



Սկիր 1910 թ

տես վիճակը որթասունկիդ... .



Միջնադարեան Հայ

Զեռագիր

12-րդ դար

Ահա Ողջոյնի երգի ամբողջական
բառերը, աշխարհաբար . -

Քրիստոս մէր մէջ յայտնեցաւ

Եւ Է՛՛ Աստուած՝ հոս բազմեցաւ.

Խաղաղութեան ձայն հնչեցաւ

Սուրբ ողջոյնի հրաման տրուեցաւ,

Եկեղեցիս մէկ անձ եղաւ.

Համբոյրը՝ կապի լրումը տրուեցաւ.

Թշնամութիւնը հեռացաւ

Սէրն ամենուր սփռուեցաւ:

Ով պաշտողներ, բարձր ձայնով,

Միաբերան օրհնաբանեցէք

Միասնական Աստուածութեան,

Որուն սերովբէներն են օրհնաբան:

Շարունակելի...

Նոր Կտակարանի նամակները կը խօսին մեզի

Իր տարիքով հանդերձ, Աւետարանը «իսկական եւ առօրեալ» կեանքն անկապ գիրք մը չէ: Հնդիկակառակը, ան իսկապէս գործէական եւ գործնական գիրք մըն է, որովհետեւ զայն ընթերցողին կեանքը կրնայ բարեփոխել:

Այսպէս, Նոր կտակարանի նամակները այսօր տակալին կը խօսին մեզի, եւ եթէ ոչ բացարձակ ամբողջութեամբ, վստահօրէն մասամբ կը համապատասխանեն ներկայ ժամանակաշրջաններուն մէջ կիրարկելի իրականութիւններու:

Հոգեւոր գանձ՝ հողեղին անօթներու մէջ

Բ. Կորնթացիներուն 4.1-12

Հետեւաբար չենք լոգնիր այս պաշտօնէն, որ Աստուած մեզի տուաւ իր ողորմութեամբ: Հրաժարած ենք վարագոյրի ետին նիւթուած ամօթալի գործերէն, այսինքն՝ խորամանկութիւն ի գործ չենք դներ եւ Աստուծոյ խօսքը չենք նենգափոխեր. այլ բացէ ի բաց ճշմարտութիւնը կը յայտարարենք, եւ այսպէս կը ներկայանք մարդոց առջեւ, ինչպէս պիտի ընէինք Աստուծոյ առջեւ: Իսկ հակառակ ասոր, եթէ մեր քարոզութիւնը մուլթ կը թուի ոմանց, մուլթ կը թուի միայն անոնց՝ որոնք կորուստի ճամբուն մէջ են: Այս աշխարհի «աստուած»ը նկատուած Սատանան կուրցուցած է այդ անհաւատներուն միտքը, որպէսզի չըլլայ որ Աւետարանին բերած լոյսը ծագի անոնց մէջ, այսինքն՝ տեսնեն փառքը Քրիստոսի, որ անտեսանելի Աստուծոյ պատկերն է: Սակայն մենք մեր անձերը չէ որ կը քարոզենք եւ Յիսուսի սիրոյն մենք մեզ ձեր ծառաները դարձուցած ենք: Որովհետեւ Աստուած ինք, որ ըսաւ՝ «Խաւարին մէջ լոյս թող ծագի», ինք մեր սիրտերուն մէջ ծագեցաւ, որպէսզի լուսաւորութինք եւ Աստուծոյ փառքը ճանչնանք Յիսուս Քրիստոսի անձին մէջ:

Արդ, այս գանձը մեր մէջ կը կրենք՝ կաւէ անօթներու պէս, որպէսզի յատակօրէն երեւի՝ թէ այս անսահման զօրութիւնը Աստուծմէ է որ կու գայ, եւ ո՞չ թէ մեզմէ: Ամէն տեսակ նեղութիւն ունինք, բայց ընկնուած չենք. տագնապի մատնուած ենք, բայց յուսահատ

չենք. հալածանքներ անպակաս են, բայց լքուած չենք. յաճախ խոշտանգուած՝ բայց խորտակուած չենք: Շարունակ Յիսուսի մահը մեր մարմիններուն մէջ կը կրենք, որպէսզի Յիսուսի կեանքն ալ մեր մարմիններուն մէջ յայտնուի: Որքան ատեն որ կ'ապրինք՝ միշտ մահուան կը մատնուինք Յիսուսի սիրոյն, որպէսզի նաև Յիսուսի կեանքը յայտնուի մեր մահկանացու մարմիններուն մէջ: Այսպիսով, մահը կը ներգործէ մեր մէջ, որպէսզի կեանքը ներգործէ ձեր մէջ:



MS. 233/1
Bible: Gospel; in Armenian. Easpop Tarkay; 1428-1435

Երեք մեծեր

Հայաստանեաց եկեղեցին Մեծ Պահքի 4-րդ կիրակին նախորդող շաբաթ օրը կը յիշատակէ երեք կրօնա-ազգային դէմքերու տօնք: Ահա անոնցմէ իլրաքանչիւրին մասին հակիրճ կենսագրական մը:

Յովհաննէս Որոտնեցի

Ծնած է Սիւնեաց Ծղուկ գաւառի Վաղադն գիւղին մէջ, 1315-ին, Կախիկ մականունով: Աշակերտած է Գլածորի համալսարանին մէջ Տիրատուր վարդապետին, որու մահէն ետք փոխադրուած է Որոտանի վանքը, իոն ստանալով Որոտնեցի մականունը: Ան ծանօթ է իր մեծ աստուածաբան, իմաստասէր, մատենագիր եւ ուսուցապետ: Հիմնած է Տաթեւի համալսարանը եւ Ապրակունիսի բարձրորակ վանական դպրոցը, որոնք դարձած են աստուածաբանական եւ փիլիսոփայական կարեւորագոյն կեդրոններ: Պայքար մղած է հայաստանեաց եկեղեցւոյ լատինացման շարժումին դէմ: Ան իր ժառանգ թողած աշխատափրութիւններուն մէջ արծարծած է հայ եկեղեցւոյ արարութեան մէջ, եկեղեցական դպրոցուն մէջ, որոնց շնորհիւ փորձած է ամրապնդել հայ եկեղեցին:

Եղակի Գիրեր

ամբողջացո՞ւր քովի քառակուսիները գործածելով ա, թ, գ, դ, ե, զ, է, ը, թ գիրերը պայմանաւ որ միայն մէկ անգամ գործածես իլրաքանչիւր գիր իլրաքանչիւր՝

- հորիզոնական գիծի վրայ
- ուղարկաց գիծի վրայ
- իլրաքանչիւր Զակ քառակուսիի մէջ

Յովհաննէս Օձնեցի

Հայոց կաթողիկոս 717-728 թուականներուն եւ ծանօթ շարականագիր: Իր հեռատես եւ խելացի կարողութիւններով, յաջողած է արաբական խալիֆայութեան տիրապետութեան ժամանակ ամրապնդել հայ եկեղեցւոյ դիրքը եւ զերծ պահել զայն զանազան տուրքերէ եւ հարկերէ: 718-ին կազմակերպած է եափսուապոսական ժողով, Դուփնի մէջ, որը մշակուած են եկեղեցական 37 օրէնքներ: Ան նշանաւոր է նաև աղանդներու դէմ իր մղած պայքարով: Հոչակաւոր է իր փ ի լ ի ս ո փ ա յ ա կ ա ն գիտելիքներով, որոնց շնորհիւ փորձած է ամրապնդել հայ եկեղեցին:

Գրիգոր Տաթեւացի

Յովհաննէս Որոտնեցիի նշանաւոր աշկերտներէն, աստուածաբան, փիլիսոփայ եւ մանկավարժ: Իր ժամանակակիցներուն կողմէ անուանուած է «Երկրորդ Լուսաւորիչ», «Եռամեծ վարդապետ», «Վարժապետ հայոցն»: Իր կարեւորագոյն գործերէն է «Գիրք հարցմանց»-ը որ աստուածաբանութեան գործնական գիրք մըն է: Իր հմայքը այնքան մեծ եղած է որ իր այցելած վանքերուն մէջ աւելցած է ուսանողներու թիւը: Ունի նաև բարոզներու հաւածոյ հատոր մը:

թ		թ	դ	գ		զ		
	գ			թ		ե		է
դ	է	ա				լ		
	ա		գ	ե				
գ	զ						ե	թ
				թ	թ		ա	
			զ				է	թ
լ		զ		է			թ	
		ե		դ	ա	լ		գ

Պահուած բառ

թ	ո	լ	ո	ր	ա	ձ	ե	ւ	ի	ը	ր	ի
ա	ր	ե	ւ	ա	գ	ա	լ	ո	յ	ս	ա	ն
բ	կ	ի	ր	ա	բ	կ	ո	ւ	մ	ե	ա	չ
ե	ւ	ր	ո	պ	ա	ո	ւ	տ	ե	լ	ա	պ
ւ	պ	ո	ւ	ր	ա	կ	ս	ա	կ	գ	ր	է
պ	ա	ր	ա	ն	գ	ր	ա	գ	է	տ	կ	ս
տ	ս	օ	կ	ա	տ	ո	ւ	ր	ա	իս	ա	կ
ս	տ	ո	ա	կ	ո	տ	ո	ր	ա	ծ	ծ	իս
ա	ա	չ	ն	ա	կ	ի	ր	ա	կ	ի	լ	ի
պ	ո	ո	թ	ա	ւ	պ	ա	ր	կ	ա	ր	ն
ն	ւ	ո	տ	ա	ո	ա	կ	ա	յ	ծ	ա	կ
ա	ն	ո	ւ	ա	ն	ա	կ	ա	ն	ա	ս	ա
ի	ա	ս	կ	տ	ա	կ	ա	ր	ա	ն	տ	պ

Արեւագալ
Անուանական
աթոռ
ակոս
Անգրագէտ
Արկած

Բարեւ
Բոլորածեւ

Ըսել
Ըրի

ինչպէս
իլիկ

Լոյս
Լուսաւոր

Խիճ

Խակ

ծիածան

Կիրակի

Կայծակ

կառատուն

Կիրարկում

Կատու

Կարճ

Կոտորած

կանչ

կտակարան
կապ
Հասկ

Նպաստ

Որակ

Ուրուական

Ուրախ

Ուտել

Պարան

Պաստառ

Պարկ

պուրակ

Սան
Սակ

Պահուած բառը
7 գիր՝ զգեստ

Նախորդ պահուած բառը՝
Նորավանք

Մեծ Պահքի հոգեւոր իմաստը

Մեծ Պահքը մեր եկեղեցին ներս սննդականոնային կամ առողջապահական մտահոգութիւններով չէ հաստատուած: Ան հաստատուած է Քրիստոսի օրինակի հետեւողութեամբ, երբ ան իր քարոզութիւնը սկսելէ առաջ քառասուն օրեր շարունակ մեկուսացաւ անապատին մէջ, ինքզինք կերակուրէ զրկեց եւ աղօթքով ապրեցաւ, հոգեպէս զօրանալու համար: Քրիստոսի հետեւողութեամբ ուրեմն պէտք է գիտնալ եւ գիտակցիլ որ պահքը ամէնէն առաջ հոգեւոր վերանորոգութեան իւրայատուկ առիթ մըն է որ անպայման հոգեւոր կեանք ազնուացնելու պէտք է ծառայէ:

Իսկ ի՞նչ ձեւերով կարելի է Պահքը հոգեպէս ապրիլ որպէսզի Քրիստոսի օրինակին հետեւած ըլլանք, ալսինքն ոչ միայն հացով ապրինք այլ նաև Աստուծոյ բոլոր խօսքերով:

- Ինքնամփոփում.-

Պահքի ընթացքին մարդ պէտք է մերթ ընդ մերթ առանձնանայ, առանցձութեան մէջ ինքն իր հետ խօսելու համար, ինքզինք քննելու, հասկնալու, դատելու համար եւ իր խղճին հետ խօսակից դառնալու համար: Աւելի դժուար է ինքզինք դատել քան ուրիշը որ այս վարժութիւնը կատարողն ու յաջողողը անկասկած դուրս կու գայ զօրացած ու կեանքը դիմագրաւելու յաւելեալ տոկունութեամբ: Այս կատարելով, մենք կը ծանօթանանք մեր տկարութիւններուն եւ թերութիւններուն եւ ինքնաճանաշումը կը դառնայ մեր ամենամեծ ոյժը:

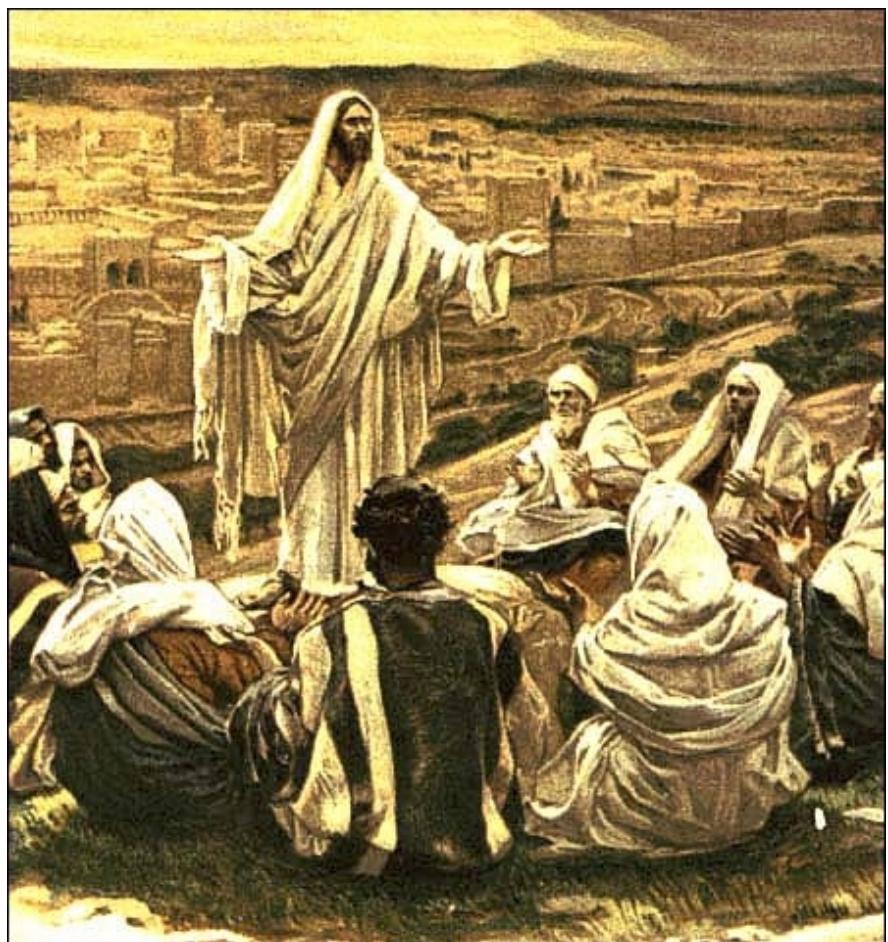
- Աղօթք.-

Պահքի ընթացքին մարդ պարտի ստեղծել առիթներ հաղորդակցելու Աստուծոյ հետ, խօսելու Անոր հետ, խոստովանելու համար իր ցաւերն ու մեղքերը, խորհուրդ խնդրելու համար Անկէ: Մէկ խօսքով մարդ աղօթելու էՊահքի ընթացքին Աստուծոյ մօտ ըլլալու համար:

- Առաքինութիւն.-

Պահքի ընթացքին մեղք պիտի ըլլայ որեւէ ձեւով անառակ ըլլալ կամ անբարիշտ: Ի՞նչ իմաստ ունի ինքզինք որոշ ուտեստեղէններէ զրկելը եթէ նոյն ատեն կեղծաւորութիւն ընենք, սուտ խօսինք, խոստում չշարգենք, անարդար ըլլանք

մեր շուրջիններուն հանդէա, շարախօսութիւն ընենք: Առաքինի կենցաղ որդեգրելը հրամայական է Մեծ Պահքի շրջանին:



Սեբաստիոյ քառասուն երիտասարդ զինուորները

Հայաստանեաց Եկեղեցին, Մարտ 25-ին կը յիշատակէ քառասուն մանկանց տօնը: Մանուկ բառը հոս գործածուած է «երիտասարդ» իմաստով եւ կը վերաբերի Սեբաստիոյ հպատակ քառասուն երիտասարդներու, որոնք հոռմէական բանակին կը ծառալէին բայց որոնք գաղտնապէս քրիստոնեաց էին: Բոլորիս ծանօթ է թէ ինչպէս անոնք գաղտնաբար ապրեցան իրենց քրիստոնեաց կրօնը եւ կառչած մնալով իրենց հաւատքին, հոռմէացի Լիկիանոս կայսրի հրամանով ենթարկուեցան մահապատիժի:

Սեբաստիան, որ հետագային կոչուեցաւ Սվագ, պատմական Հայաստանի ծայրագոյն արեւմտեան շրջանն է: Ան կեդրոնը կը նկատուի Փոքր Հայքին, ուր հայեր հաստատուած են հին պատմական շրջաններէն ի վեր:

Սեբաստիոյ մէջ քրիստոնէութիւնը ծաւալած է Քրիստոսէ ետք առաջին դարէն սկսեալ ու ըստ աւանդութեան, ամենէն հին Եկեղեցիներէն մէկը հոն հաստատուած է Թադէոս առաքեալի ձեռքով:

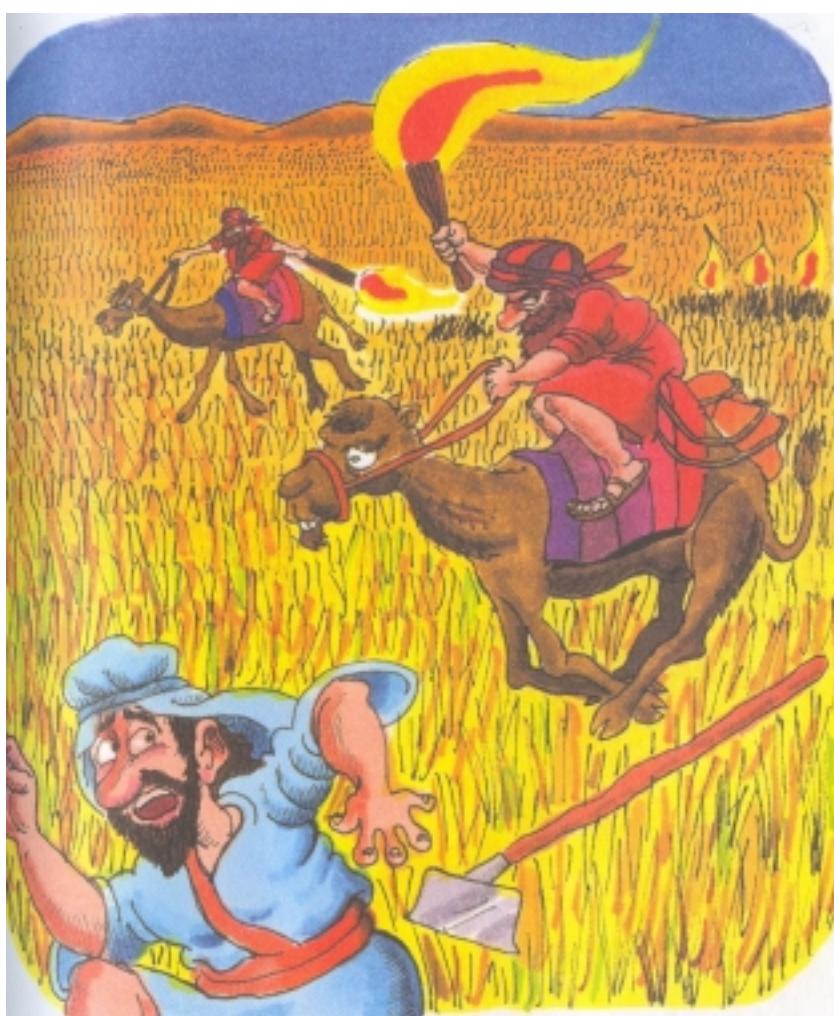


301 թուին, քրիստոնէութիւնը հոչակուեցաւ իբր պետական կրօն Տրդատ թագաւորի օրով եւ 314-ին, թագաւորին հրամանով, Սուրբ Գրիգոր Լուսաւորիչ ղրկուեցաւ Կեսարիա, Եպիսկոպոս ձեռնադրուելու: Կեսարիայէն վերադարձին, Լուսաւորիչը կանգ առած է Սեբաստիա: Սեբաստիոյ հայ հաւատացեալները կը խնդրեն իրմէ որ աւելի երկար ժամանակ մնայ հոն բայց ան միայն վեց օրեր կրնայ անցնել Սեբաստիոյ մէջ: Սակայն հոմէկէ կը մեկնի իր հետ տանելով բազմաթիւ թեկնածուներ Եկեղեցական կազմաւորում ստանալու եւ կրօնաւորներ դառնալու նպատակով: Այս շրջանին է նաև որ կը պատահի քառասուն մանուկներու նահատակութիւնը:

**Սվագի նշանաւոր եւ գունագեղ
ասեղնագործ**

Աստուածաշունչը՝ պատմուած փոքրիկներուն Աստուած հետս կը խօսի

Բնաւ պատահա՞ծ է որ ուզես վստահ ըլլալ թէ Աստուած հետդ կը խօսի: Ինծի պատահած է: Իմ անունս Գեղէոն է: Կ'ուզեմ ձեզի պատմել իմ փորձառութեանս մասին:



ազատեմ Իսրայէլացիները» պատասխանեցի. «Ես իմ ընտանիքիս ամենափոքր զաւակն եմ»:

Աստուած կրկնեց «Ես քու հետդ պիտի ըլլամ վստահօրէն»:

Մադիանացիները յաճախ մեր հողերուն վրայ կը յարձակէին, մեր բնակատեղին հերը, մեր անասունները կ'առեւանգէին եւ մեր ցանքերը կը փճացնէին:

Օր մը Աստուած իմ հետս խօսեցաւ.-

«Ես հետդ պիտի ըլլամ» ըսաւ ան. «գնա՛քու այս զօրութեամբդ եւ փրկէ իսրայէլը Մադիանացիներէն»:

«Բայց ես ինչպէ՞ս պիտի յաղթեմ անոնց ու

Մադիանացիները գրաւած էին Աստուծոյ կողմէ Իսրայէլացիներու տրուած հողերը: Աստուած կ'ուզէր որ այդ հողերը Իսրայէլացիներուն վերադարձուէին եւ Առ ճշանակեց Գեդէոնը որ առաջնորդէ Իսրայէլացիները:



Ես պէտք էր վստահ ըլլայի որ Աստուած իմ հետս կը խօսէր, ուրեմն ըսի.- «Տէր իմ, այս գիշեր ոչխարի բուրդ պիտի կախեմ դուրսը, եթէ մինչեւ վաղը միայն բուրդին վրայ անձրեւէ եւ գետինը չոր մնայ, այն ատեն վստահ կ'ըլլամ որ Դուն իմ ձեռքովս պիտի ազատես Իսրայէլացիները»:



Յաջորդ առաւօտ
այդպէս եղած էր.
բուրդը չոր մնացած
էր իսկ գետինը
թաց:

Վստահ էի որ
Աստուած իմ հետո
էր:

Այդպէս ալ ըրի. Երբ
արթնցայ յաջորդ առաւօտ,
բուրդը քամեցի եւ բուրդէն
ահագին ջուր իշաւ, բայց
գետինը չոր էր:

Թէեւ իմ ուզածս պատահած
էր սակայն ես դարձեալ
ուզեցի վստահեցնել
ինքզինքս.

«Մի բարկանար ինձմէ,
Տէր Աստուած» ըսի, «մէյ
մը եւս կ'ուզեմ փորձել,
բայց այս անգամ թող
բուրդը չոր մնայ եւ
գետինը թաց ըլլայ»:





**Մտածե՞
ասոր
մասին**

Աստուած կ'ուզէր որ Գեղէնն իրեն ծառայէ
շատ դժուար բան մը ընելով:
Գեղէնն կ'ուզէր վստահ ըլլալ որ Աստուած
պիտի օգնէր եւ ատոր համար ալ փաստ
ուզեց:
Աստուած մինչեւ այսօր մարդոց ծառայութեան
կը դիմէ: Արդեօք դու՛՛ն ի՞նչ ձեւով կրնաս
Աստուծոյ ծառայել:

Ո՞րն է ճիշդ պատասխանը

Փետրուար ամսուան մասնակցողներ եւ պատասխաններ

Մանկապարտէզի անկիւն

Տիրոջ, նուիրուի, տատրակ, աղաւնիի,
Սիմոն, Սուլբ Հոգին, Օծեալը, Ցիսուալը,
գոհաբանեց

Նախակրթարան Ա. Բ. Գ. անկիւն

1. բ. Տեառնընդառաջ
2. դ. Հինգշաբթի
3. բ. Շաբաթ
4. գ. 3
5. դ. Բուն Բարեկենդան
6. բ. Բարի Կեանք
7. գ. Պահք
8. զօրագլուխ, հոգույն
9. գ. Վարդանանցին
10. www.sourphagop.org, Արասան

Նախակրթարան Դ. Ե. Զ. անկիւն

1. գ. 40
2. դ. 451
3. Սաղաւարտ
4. գ. Նինուէ
5. Բուն Բարեկենդան
6. գ. Սուլբ Ղետնդեանք
7. ա. Վարդանանցի յաջորդող Երկուշաբթէն,
- բ. Բուն Բարեկենդանին յաջորդող
Երկուշաբթին
8. Ներսէս Շնորհալի
9. www.sourphagop.org, Արասան
10. director@sourphagop.org

Երկրորդականի անկիւն

1. Քաղկեդոն
2. Նուարսակ
3. 14
4. Առաջաւրաց Պահք
5. Առաջաւրաց Պահքի առաջին 4 օրերը
6. Ցովնան
7. 381
8. 40
- 9.ա. www.sourphagop.org,
- բ. Արասան
- գ. director@sourphagop.org
10. Աւետարանն, Եկեղեցի

Փետրուար Ամսուան Մասնակցողներ

Մանկապարտէզ

Անսիալ պատասխանողներ

Ցոլեր Անթեպեան, Նշան Կիրակոսեան, Արա
Միրզոյեան, Փաթիլ Կարապետեան, Շանթ
Պալուզեան, Ցակոր Գեպթանճեան

Նախակրթարան Ա. Բ. Գ. անկիւն

Խշխշեան Արշակ, Արազ Գաբթանճեան,
Արին Անթեպեան, Ռիթա Խշխշեան, Դանիէլ
Ակրեան, Եագուպեան Նանար, Չարքագեան
Ռիթա, Ժուխանճեան Անի, Ժուխանճեան Լոռ
ի, Մաթոսեան Միեր, Նասոյեան Նարեկ,
Արմութլու Կասիա, Թեհինճեան Շողիկ :

Անսիալ պատասխանողներ

Սեւակ Պապիկեան, Կարապետեան Զոհրապ,
Կարապետեան Ալեք:

Նախակրթարան Դ. Ե. Զ. անկիւն

Լոռի Չինչինեան, Ռօզալին Չինչինեան,
Դանիա Ասրալեան, Հրայր Մաթոսեան,
Դանիէլեան Մարիա, Չուխանճեան
Ժան-Յակոբ, Մատթէոսեան Գրիգոր,
Նարեկեան Հրակ, Մամիրզեան Սեդրակ
Անսիալ պատասխանողներ

Առէն Պապիկեան, Դալար Գեպթանճեան

Երկրորդականի անկիւն

Փօլ Գիգիրեան, Կարօ Կարապետեան,
Քրիստին Լոշխանճեան, Ցովիկ Կարապետեան,
Թամար Պոլիքեան, Քրիստին Կարապետեան,
Գօգօ Մաթոսեան, Անի Մելեքեան, Արի
Միրզայեան, Լորա Սարիմանուկեան

Ո՞րն է ճիշդ պատասխանը
Մանկապարտէզի անկիւն

Յիսուս կ'օրինէ մանուկները

Ամբողջացո՛ւր ըստ Մարկոս

10.13-16 ին

աշակերտները, գրկեց,
 մանուկները, Զգեցէք,
 արքայութիւնը, արգելք,
 չ'ընդունիր

Ժողովուրդէն ոմանք
 բերին Յիսուսի,
 որպէսզի ձեռքը դնէ անոնց
 վրայ, բայց
 սաստեցին
 բերողները: Երբ Յիսուս
 տեսաւ, բարկացաւ եւ սաստեց
 աշակերտները, ըսելով՝
 որ մանուկները
 ինձի գան, մի
 ըլլաք անոնց, որովհետեւ
 այդպիսիներուն է Աստուծոյ
 :

Լաւ գիտցէք, ով որ
 Աստուծոյ արքայութիւնը
 փոքրիկ մանուկի մը
 պէս, ինն պիտի չմտնէ: Ապա
 զանոնք եւ ձեռքը
 դնելով անոնց վրայ՝ օրինեց
 զանոնք:



Ո՞րն է ճիշդ պատասխանը
Նախակրթաբան Ա. Բ. Եւ Գ. Դասարաններու անկիւն

Անուն: _____

1.- Մենք այս տարի Մարտ 4 ին ի՞նչ տօնեցինք:

ա.- Սուրբ Թէոդորոս Զօրավար

բ.- Միջինք

գ.- Քառասուն Մանկունք Սեբատիոյ

դ.- Անառակին

2.- Բուն Բարեկենդանին յաջորդող Կիրակին կը կոչուի Արտաքսման: Ի՞նչ կը խորհրդանշէ:

ա.- Ադամին եւ Եւային Դրախտէն արտաքսուիլը:

բ.- Յիսուսի Երոսաղէմ Մուտքը:

գ.- Հրեաներուն Եգիպտոսէն Ելքը:

դ.- Սուրբ Գրիգոր Լուսաւորիչի Ելն ի Վիրապը:

3.- Արտաքսման Կիւրակիին յաջորդող Կիրակին ի՞նչ կը կոչուի:

ա.- Անառակին:

բ.- Տնտեսին:

գ.- Դատաւորին:

դ.- Գալստեան:

4.- Պատարագի ընթացքին երբ «Քրիստոս ի մէջ մեր» կ'երգուի, ժողովուրդը ի՞նչ կուտայ իրարու:

ա.- Բարեւ

բ.- Ողջոյն

գ.- Դրամ

դ.- Մաս

5.- Ողջոյն տալու ընթացքին տուողը ի՞նչ կ'ըսէ:

ա.- Քրիստոս ի մէջ մեր յայտնեցաւ
 բ.- Օրինեալ է յայտնութիւնը Քրիստոսի
 գ.- Բան մը չեն ըսեր
 դ.- Քրիստոս յարեաւ ի մեռելոց

6. Հետեւեալ Սուրբին երկրորդ անուան գիրերը տեղափոխելով՝ գտիր շիտակ անունը:

Յովհաննէս իցենտորի՛

Յովհաննէս -----

7. Հետեւեալ Սուրբին առաջին անուան գիրերը տեղափոխելով՝ գտիր շիտակ անունը:

ԷռավիննէսՅ Օձնեցի

----- Օձնեցի

8. Հետեւեալ Սուրբին առաջին անուան գիրերը տեղափոխելով՝ գտիր շիտակ անունը:

Գգրիոն Տաթեւացի

----- Տաթեւացի

9. Ամբողջացո՞ւր:

Քրիստոս ի ----- մեր յայտնեցաւ

Որ էնն ----- աստ բազմեցաւ

10. Ամբողջացո՞ւր:

Խաղաղութեան ----- հնչեցաւ

սուրբ ----- հրաման տուաւ

Ո՞րն է ճիշդ պատասխանը
Նախակրթարան Դ. Ե. Եւ Զ. դասարաններու անկիւն

Անուն: _____

1.- Մենք այս տարի Մարտ 18 ին ո՞ր չորս սուրբերուն լիշտակը պիտի տօնենք:

ա.- Յովհաննէս ----- Հայրապետ

բ.- Յովհաննէս -----

գ.- Յովհաննէս -----

դ.- Գրիգոր -----

2.- Գրե՛ շարքով, Բուն Բարեկենդանին յաջորդող հինգ Կիրակիններուն անունները:

ա.- Արտաքսման

բ.- -----

գ.- Տնտեսին

դ.- -----

ե.- -----

3.- Հաւատացեալները ի՞նչ կը փոխանցեն իրարու երբ «Քրիստոս Ի մէջ մեր» կ'երգուի Պատարագի ընթացքին:

4.- Պատարագի ո՞ր բաժնին մէջ կ'երգուի «Քրիստոս Ի մէջ մեր» :

----- Պատարագ

5.- Ողջոյն տալու ընթացքին տուողը ի՞նչ կ'ըսէ:

6. Ողջոյն տալու ընթացքին ստացողը ի՞նչ կ'ըսէ

7. Պօղոս Առաքեալ Կորնթացիններուն գրած նամակին 4րդ ո՞ր համարներուն մէջ կ'ըսէ:

«Ամէն տեսակ նեղութիւն ունինք, բայց ընկնուած չենք. տագնապի մատնուած ենք, բայց յուսահատ չենք. հալածանքներ անպակաս են, բայց լքուած չենք. յաճախ խոշտանգուած՝ բայց խորտակուած չենք:»

Բ. Կորնթացիններուն 4. -----

8. Հին կտակարանի հետեւեալ հերոսին անուան գիրերը տեղափոխելով՝ գտիր շիտակ անունը:

նոէդեգ

9. Ո՞ր քաղաքէն էին նահատակ Քառասուն Մանուկները:

աաքեիստՍ

10. Ամբողջացո՞ւր:

Քրիստոս Ի մէջ մեր -----

Որ էօն ----- աստ բազմեցաւ

Խաղաղութեան ձայն -----

Սուրբ ողջունի հրաման -----

----- մի անձն եղեւ

համբոյրս յօդ ----- տուաւ

**Ո՞րն է ճիշդ պատասխանը
Երկրորդականի անկիւն**

Անուն: _____

1.- Հետեւեալներէն Ո՞վ գրած է «Գիրք Հարցմանց» եւ նաեւ կոչուած է «Երկրորդ Լուսաւորիչ» եւ «Վարժապետ Հայոցն»:

ա.- Յովհաննէս Երուսաղէմի Հայրապետ
բ.- Յովհաննէս Որոտնեցի

գ.- Յովհաննէս Օձնեցի

դ.- Գրիգոր Տաթեւացի

6. Միջինքը շաբթուան ո՞ր օրը կը հանդիպի:

ա.- Կիրակի

բ.- Երկուշաբթի

գ.- Երեքշաբթի

դ.- Չորեքշաբթի

2.- Հետեւեալներէն Ո՞վ եղած է Կաթողիկոս արաբական Խալիֆայութեան ժամանակ:

ա.- Յովհաննէս Երուսաղէմի Հայրապետ
բ.- Յովհաննէս Որոտնեցի

գ.- Յովհաննէս Օձնեցի

դ.- Գրիգոր Տաթեւացի

7. Պօղոս Առաքեալ Կորնթացիներուն գրած նամակին 4րդ ո՞ր համարներուն մէջ կ'ըսէ:

«Որքան ատեն որ կ'ապրինք՝ միշտ մահուան կը մատնուինք Յիսուսի սիրոյն, որպէսզի նաեւ Յիսուսի կեանքը յալտնուի մեր մահկանացու մարմիններուն մէջ: Այսպիսով, մահը կը ներգործէ մեր մէջ, որպէսզի կեանքը ներգործէ ձեր մէջ:»

Բ. Կորնթացիներուն 4. -----

8. Այս տարի Միջինքը Մարտի ո՞ր օրուան կը գուգադիպի:

9. Գեղէոն որո՞նց դէմ պատերազմեցաւ:

10. Ամբողջացո՞ւր:

Թշնամութիւնն -----

Սէրն յընդհանուրս -----

Արդ պաղտօնեալք՝ բարձեալ -----

տուք զօրինութիւն ի մի -----

----- աստուածութեանն,

որուն սրովբերն են -----

5.- Որո՞ւ աշակերտած է Գրիգոր Տաթեւացին:

մեզի հանդէպ հարեհած եղիր...

Կարճ Հուրեր

www.sourphagop.org ի հաջուեցոյց

	Ցունուար	Փետրուար
Այցելուներ	3,754	4,890
Այցի տեսողութիւն	1:54	2:22
Երկիրներ	50	60
Քաղաքներ	148	198
Բացուած Գրութիւններ (.pdf)	534	720
Զարկեր	16,999	25,448
Դիտուած էջեր	6,621	8,791
Ամբողջական Հաշուեցոյցը կը գտնուի www.sourphagop.org ի վրայ:		

Այս տարուայ Պահքի առաջարկուած ծոմապահութիւնը հետեւեալն է:

Փետրուար 27- Մարտ 5 Ծամոն

Մարտ 6 -12 Հեռատեսիլ, Համակարգիչ, այլ պաստառվ Խաղեր

Մարտ 13 -19 Շաքար

Մարտ 20-26 կազախն խմիչքներ (pepsi, 7up, coke, crush եւայլն)

Մարտ 27 – Ապրիլ 2 տուրմ chocolate

Ապրիլ 3 -9 chips

Ապրիլ 10 -15 Հաւկիթ

Այս տարուայ Պահքի ընթացքին սորվելիքները հետեւեալներն են:

Մանկապարտէզի Ա. Բ. եւ Գ. եւ Նախակրթարանի Ա.

Անսխալ գոց սորվիլ Խաչակնքել, Տէրունական Աղօթքը եւ Հաւատով Խոստովանիմէն համարներ :

Նախակրթարանի Բ. եւ Գ.

Հաւատամքի առաջին բաժինը. Մինչեւ « Զարչարեալ, Խաչեալ. . » պարբերութիւնը

Նախակրթարանի Դ. եւ Ե. եւ Զ.

Հաւատամքը

Երկրորդական

Նոր Կտակարանի Գիրքերու Շարքը

Յաւելեալ տեղեկութիւններու համար կապ պահել, Տնօրէնի՛ Թորոս
Պապիկեանի՛ հետ

email : director@sourphagop.org,

Հեռ : (514) 956-1277